

विदुङ्गन्वधिकं दद्यात्क्षिप्रं पुनः । द्वादशाहं योग-
वृद्धिस्ततो ह्यासक्तमोऽप्ययम् । चहृषीमस्तपित्तञ्च क्षयं
शूलञ्च सर्वदा । ताम्रयोगो जयत्येष बलवर्णाग्निवर्द्धनः” ।

ताम्रसायनी स्त्री ताम्ररसस्य रक्तनिर्याससायनी । गो-
रजदुग्धायां जटाधरः ।

ताम्रलिप्त प्र० देशभेदे । सोऽभिजनोऽस्य तस्य राजा वा अण् ।
तद्देशवासिनि तद्रूपे च बद्धुषु अणो लुक् । स च देशः
प्राचीस्थः । “ताम्रलिप्तञ्च राजानं कर्षटाधि-
पतिं तथा” भा० स० २६ अ० । भीमप्राचीदिग्विजये ।
“वङ्गाः कलिङ्गा मगधास्ताम्रलिप्ताः सपुण्ड्रकाः” भा०
स० १३ अ० । स्वार्थे क । तत्रार्थे “किराताः कर्षटाः सिद्धाः
वैदेहास्ताम्रलिप्तकाः” भा० भी० ७ अ० । जनपदोक्तौ ।

ताम्रवर्णं पु० ताम्रो रक्तो वर्णोऽस्य । षप्लिवाहृष्टके ऋषभेदे
राजनि० । रजटायां स्त्री शब्दच० । रताम्रवर्णयुतमाले
त्रि० । कर्म० । षरक्ते वर्णे पु० ।

ताम्रवल्ली स्त्री कर्म० । षमञ्जिष्ठायाम् शब्दच० । रचित्व
कूटदेशप्रसिद्धे लताभेदे राजनि० । षरक्तलतामाले च ।

ताम्रवीजं पु० ताम्रं बीजं यस्य । शकुलत्ये राजनि० । षरक्त-
बीजके वृक्षमाले त्रि० । कर्म० । षरक्ते बीजे न० । षकुलत्यि-
कायां स्त्री शब्दार्थचि० । [षरक्तवर्णके वृक्षे पु० ।

ताम्रवृक्षं पु० कर्म० । षरक्तचन्दनवृक्षे शकुलत्ये च रत्नमा०
ताम्रवृन्तं पु० ताम्रं वृन्तमस्य । शकुलत्ये, स्त्रीत्वमपि टाप्
त्रिका० । षरक्तवृन्तके वृक्षमाले त्रि० । कर्म० । षरक्ते
वृन्ते न० ।

ताम्रशिखिन् पु० ताम्रा रक्ता शिखास्यस्य इति । कुक्कुटे
जटाधरः । ब० व० । ताम्रशिख इत्यपि तत्र । ताम्र-
शिखायुक्ते च त्रि० ।

ताम्रसारं न० ताम्रं रक्तं सारमस्य । षरक्तचन्दनवृक्षे ।
रत्नमाला । षरक्तसारके वृक्षमाले त्रि० । कर्म० । षरक्ते
सारे पु० न० ।

ताम्रसारकं पु० ताम्रो रक्तः सारोऽस्य कप् । षखद्विरे
राजनि० । षरक्तचन्दनवृक्षे च । रत्नमाला न० शब्दार्थचि० ।

ताम्रसारिकं पु० ताम्रः सारोऽस्यस्य ठन् । षरक्तखद्विरे,
षरक्तचन्दने च शब्दार्थचि० ।

ताम्रा स्त्री ताम्र+टाप् । षसैहिल्यां रताम्रवृक्षां शब्दमा० ।
ताम्रास्यं पु० उपहीपभेदे शब्दमाला । ताम्रहीपे ।

ताम्राक्षं पु० स्त्री ताम्रे अक्षिणी यस्य षच् समा० । षकोकिले
त्रिका० । स्त्रियां भिन्वात् जातित्वाच्च ङीष् । षरक्ते अण-

युक्ते त्रि० स्त्रियां भिन्वात् ङीष् । षविशाला यत्र ताम्राक्षैः
पूर्णचन्द्रनिभाननैः । वर्षाभूः कीर्यते” भा० क० ४६ अ० ।

ताम्राभं न० ताम्रस्य आभेवाभा यस्य । षरक्तचन्दने शब्दच० ।
ताम्रा रक्ता आभा यस्य । षरक्तवर्णाभायुक्ते त्रि० । “रुधि-
रोक्षितसर्वाङ्गैस्तैस्तदायोधनं वभौ । कवचैः संवृतं सर्वं
ताम्राभैः खभिवावृतम्” भा० द्रो० ११६ अ० ।

ताम्राक्षं न० तीर्थभेदे “ताम्राक्षं समासाद्य ब्रह्मचारी
समाहितः । अश्वमेधमवाप्नोति ब्रह्मलोकञ्च गच्छति”
भा० व० ८४ अ० ।

ताम्राक्षं पु० ताम्रखाक्षोऽंशभेद एत्यादकोऽस्य । कांस्ये त्रिका०
ताम्रावती स्त्री ताम्रमाधेयत्वेनाऽस्यस्य मत्स्य मस्य वः
संज्ञायां दीर्घः । ताम्राकरे नदीभेदे “ताम्रावती येत्वती
नद्यास्तिस्रोऽथ कौशिकी” भा० व० २२१ अ० ।

ताम्राश्वन् पु० नि० कर्म० । पद्मरागे “ताम्राश्वरश्शिष्णु रितै-
र्नखापैः” माघः । “ताम्राश्वनं पद्मरागाणाम्” मञ्जिना० ।

ताम्रिकं त्रि० ताम्रं तत्यात्वादिनिर्माणं शिल्पमस्य ताम्रखेटं
वा ठञ् । षकांस्यकारे षसङ्कीर्णजातिभेदे पुंस्त्री० स्त्रियां
ङीष् । रताम्रसम्बन्धिनि त्रि० । “कार्षिके ताम्रिके पणः”
अमरः । “कार्षापणस्तु विज्ञेयस्ताम्रिकः कार्षिकः पणः”
मनुः । “निष्काः सुवर्णास्यत्वारः कार्षिकस्ताम्रिकः पणः”
मात्र० । षगुञ्जायां स्त्री टाप् राजनि० । षवाद्यभेदे शब्दार०

ताम्री स्त्री ताम्रस्य विकारः अण् ङीष् । वाद्यभेदे त्रिका० ।
ताय पालने विस्तारे च भ्वा० आत्म० सक० सेट् । तायते
अतार्यि-अतार्यिष्ट । तताये । षदित् । षिच् अतता-
यत्-त । तायितः तातिः “उभौ मायां व्यातायेताम्”
भट्टिः । “सरसि संतायमाने” यजु० ३६।५। घञ् । तायः
वृषा० आद्युदात्तः । ल्युट्-तायनम् “वृत्तिसर्गतायनेषु
क्रमः” पा० ।

तायिकं त्रि० ताये वृद्धौ साधु ठञ् । तर्ज्जिकाभिधदेशे हेमच०
तायु पु० ताय-उण् । चौरै स्तने निघण्टुः “अपत्ये
ताययो यथा नञ्त्वौ” क० १।५०।२ ।

तारं पु० तारयति खजापकान् संसारार्णवात् तृ-णिच्-अच्
तार्यतेऽनेन वा तृ-णिच्-करणे अच्, तृ-णिच्-भावे अच्
वा । षप्रणवे ओङ्कारे “तारयेद् यज्ञवास्मीधेः खजपासक्त-
मानसम् । ततस्तार इति ख्यातो यस्तं ब्रह्मा व्यलोकयत्”
काशीख० ७३ अ० । रवानरभेदे षशुद्धमौक्तिके षसुक्ता
विशुद्धौ भेदि० । षदेवीप्रणवे कूर्चबीजे (ह्रीं) तन्त्रमा०
इतारणे विश्वः ७महादेवे “काश्यां विश्वे देवोऽहं गिर-